

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 195

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 12 martie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 718 din 20 noiembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice	2–4
Decizia nr. 719 din 20 noiembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice	5–7
Decizia nr. 758 din 22 noiembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 3 ⁴ din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare	8–12
Decizia nr. 817 din 11 decembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	13–15
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
124. — Hotărâre privind recunoașterea Fundației Româno-Germane de Pregătire și Perfecționare Profesională Vladimirescu — Arad ca fiind de utilitate publică	15
ACTE ALE CORPULUI EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN ROMÂNIA	
19/511. — Hotărâre privind prelungirea perioadei de valabilitate a vizei aferente anului 2018 până la data de 31 martie 2019	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 718

din 20 noiembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice. Excepția a fost ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 1.914/99/2016 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 558D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca inadmisibilă, întrucât consideră că diferența de tratament juridic criticată de autorul excepției nu ar putea fi îndepărtată decât printr-o completare a legii, aspect ce excedează competenței instanței de contencios constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia nr. 43 din 31 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.914/99/2016, **Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice**, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale susține, în esență, că dispozițiile legale criticate, care prevăd o majorare salarială pentru personalul nedidactic din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, unitățile conexe ale învățământului preuniversitar, instituțiile de învățământ superior de stat și

bibliotecile centrale universitare, sunt discriminatorii, deoarece exclud categoria personalului nedidactic din inspectoratele școlare județene. Arată că unul dintre principiile sistemului de salarizare este acela al egalității de tratament în stabilirea salariului, principiu consacrat de art. 41 alin. (4) din Constituție și art. 6 alin. (3) din Codul muncii.

6. Amintește că, așa cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale, „stabilirea sistemului de salarizare pentru sectorul bugetar este un drept și o obligație a legiuitorului” (Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006) și că „stabilirea principiilor și condițiilor de acordare a drepturilor salariale personalului bugetar intră în atribuțiile exclusive ale legiuitorului”. Totuși, „violarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă.” (Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995).

7. Autorul excepției invocă și cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 24/2008, în care s-a statuat că principiul egalității de tratament în stabilirea salariilor presupune soluții diferite numai pentru situații diferite, justificate pe baza unor criterii raționale și obiective.

8. Având în vedere jurisprudența Curții Constituționale și pe cea a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că legiuitorul trebuia să determine fie situația diferită a personalului nedidactic din inspectoratele școlare județene față de beneficiarii art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, fie temeiul rațional și obiectiv care justifică tratamentul diferit, pentru a nu se contraveni prevederilor art. 16 din Constituție.

9. În opinia autorului excepției, personalul nedidactic din inspectoratele școlare județene și beneficiarii art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 se află într-o situație comparabilă, nefiind relevant că nu este identică. În sprijinul susținerii sale invocă cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 21 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Driha împotriva României*, paragraful 37. De asemenea invocă jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene prin Hotărârea din 1 octombrie 2015, pronunțată în Cauza C-432/14 *O. împotriva Bio Philippe Auguste SARL*, paragrafele 31—32.

10. Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că susținerile sale sunt confirmate de faptul că, începând cu luna decembrie 2015, majorarea salarială de 15% față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2015 este acordată atât personalului nedidactic din învățământul preuniversitar de stat, unitățile conexe ale învățământului preuniversitar, instituțiile de învățământ superior de stat și din bibliotecile centrale universitare, cât și personalului din inspectoratele școlare județene.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

13. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens arată că aceste dispoziții de lege se referă la categorii profesionale pentru care legiuitorul a considerat oportună acordarea de creșteri salariale, fiind instituite în considerarea statutului acestora. A existat, prin urmare, o justificare obiectivă și rezonabilă. Mai amintește că legiuitorul are libertatea de a reglementa atât salarizarea în sistemul public, cât și creșteri salariale pentru o anumită categorie de personal plătit din fonduri publice, cu respectarea prevederilor Constituției.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015. Textul de lege criticat a fost introdus în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 prin art. I pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2015 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice și pentru stabilirea unor măsuri bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 474 din 30 iunie 2015, și are următorul conținut: „*Prin excepție de la prevederile art. 1 alin. (1), începând cu data de 1 august 2015, cuantumul brut al salariilor de bază de care beneficiază personalul nedidactic din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, unitățile conexe ale învățământului preuniversitar, instituțiile de învățământ superior de stat și din bibliotecile centrale universitare se majorează cu 12% față de nivelul acordat pentru luna iulie 2015.*”

17. Curtea constată că dispozițiile art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 au fost abrogate de art. 44 pct. 11 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017. Având în vedere însă că art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 reprezintă temeiul acțiunii în care s-a

invocat excepția de neconstituționalitate, precum și că prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea Constituțională a statuat că „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea urmează să examineze constituționalitatea dispozițiilor de lege cu care a fost sesizată.

18. Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că dispozițiile de lege criticate sunt contrare art. 16 alin. (1) din Constituție, referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 2 alin. (2), (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 au prevăzut, în redactarea inițială, majorarea etapizată, în anul 2015, a cuantumului brut al salariilor de bază, sporurilor, indemnizațiilor și a celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care nu fac parte, potrivit legii, din salariul de bază de care beneficiază personalul didactic și didactic auxiliar din învățământ. Completând dispozițiile art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 cu alineatele (6)–(8), Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2015 a prevăzut o majorare cu 12% a cuantumului brut al salariilor de bază, sporurilor, indemnizațiilor și a celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care nu fac parte, potrivit legii, din salariul de bază de care beneficiază personalul nedidactic din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, unitățile conexe ale învățământului preuniversitar, instituțiile de învățământ superior de stat și din bibliotecile centrale universitare, majorare care s-a acordat începând cu data de 1 august 2015.

20. În expunerea de motive a Legii nr. 38/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2015 se arată că introducerea noilor alineate în art. 2 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 este justificată de faptul că „*personalul didactic și didactic auxiliar din învățământ a beneficiat de majorări salariale succesive prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, majorări care au generat nemulțumiri ale personalului nedidactic din învățământ.*” În consecință, majorările salariale ale personalului nedidactic din învățământ sunt necesare pentru „*a detensiona situația creată între categoriile de personal din învățământ*”, soluționându-se „*din punct de vedere material și moral situația personalului nedidactic din învățământ care participă în egală măsură la buna desfășurare a procesului de învățământ.*”

21. Ulterior, art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 a fost completat cu art. (6¹), art. (6²) și art. (7¹) prin dispozițiile art. I pct. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2015 privind unele măsuri în domeniul învățământului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 6 noiembrie 2015. Prin completările aduse s-a prevăzut majorarea, începând cu 1 decembrie 2015, a cuantumului brut al salariilor de bază de care beneficiază personalul nedidactic din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, unitățile conexe ale învățământului preuniversitar de stat, instituțiile de învățământ superior de stat și din bibliotecile centrale universitare cu 15% față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2015. Aceeași majorare se aplică și personalului din minister, din instituțiile și unitățile aflate în subordinea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice, din Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul

Superior, cât și personalului nedidactic din inspectoratele școlare județene/al municipiului București.

22. Așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 43/2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2015 privind unele măsuri în domeniul învățământului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220 din 24 martie 2016, completările aduse art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 au fost justificate, între altele, de o omisiune a reglementărilor anterioare, care au exclus din rândul personalului nedidactic care beneficia de majorări salariale personalul din inspectoratele școlare și minister. În același sens, în Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2015 se prevede că „neadoptarea actului normativ conduce la menținerea discriminărilor existente asupra unor categorii de salariați și pentru eliminarea discriminărilor existente între categoriile de personal din sistemul național de învățământ”.

23. Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale consideră că dispozițiile art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, anterior completării acestui act normativ prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2015, sunt neconstituționale, întrucât nu prevăd beneficiul majorării salariale decât pentru o parte a personalului nedidactic din învățământ, excluzând personalul nedidactic din inspectoratele școlare județene/al municipiului București.

24. Analizând evoluția reglementărilor în materie, Curtea constată că, la momentul completării art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 cu prevederile alin. (6), care este supus analizei de constituționalitate, legiuitorul a avut în vedere criteriile de oportunitate socială, care vizau detensionarea nemulțumirilor generate în rândul personalului nedidactic din unitățile de învățământ și bibliotecile centrale universitare în raport cu colegii din aceleași unități, care constituiau personalul didactic și didactic auxiliar și care beneficiau de majorări salariale în anul 2015. Prin urmare, Curtea apreciază că argumentul determinant l-a reprezentat asigurarea unui mediu educațional lipsit de tensiuni, neputându-se reține incidența principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, de vreme ce, chiar dacă „participă în egală măsură la buna desfășurare a procesului de învățământ”, personalul nedidactic din învățământ are, în mod evident, o

contribuție diferită la realizarea procesului educațional în raport cu personalul didactic și personalul auxiliar.

25. Faptul că, ulterior, legiuitorul a prevăzut majorări salariale și pentru personalul din minister, din instituțiile și unitățile aflate în subordinea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice, din Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, precum și pentru personalul nedidactic din inspectoratele școlare județene/al municipiului București nu este în măsură să înlăture considerentele mai sus reținute, ci reprezintă un reflex al libertății exclusive a legiuitorului ca, trecând peste situațiile particulare avute în vedere cu prilejul reglementării art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, să instituie un tratament juridic care să atenueze diferențele apărute în rândul personalului nedidactic din unitățile și instituțiile implicate, în maniere diferite, în realizarea educației în România.

26. Curtea reține că, deși este de dorit ca sistemul de salarizare să fie cât mai transparent și să se asigure o egalitate de tratament pentru persoane care prestează o muncă egală ori comparabilă, legiuitorul dispune totuși de libertatea de a aprecia că, într-un anumit moment, se impun susținerea și stimularea unor categorii socioprofesionale în scopul încurajării evoluției unor sectoare importante pentru buna funcționare a societății, așa cum, în speță, este educația. Pentru realizarea acestui obiectiv, legiuitorul poate institui regimuri salariale mai favorabile, prin majorări salariale, ceea ce creează o situație diferită în raport cu alte categorii de personal plătit din fonduri publice. Aceste regimuri mai favorabile au, prin urmare, caracterul unor excepții, iar legiuitorul are dreptul de a stabili căror categorii socioprofesionale se adresează pentru atingerea obiectivelor avute în vedere, având totuși în vedere să nu creeze discriminări în rândul persoanelor aflate în situații identice. A nega acest drept legiuitorului, printr-o aplicare rigidă, uniformizantă, a principiului egalității în drepturi, fără a ține cont de situațiile obiective care le diferențiază în raport cu scopul urmărit, ar echivala cu o negare a dreptului puterii legiuitoare de a interveni, prin politici necesare, în sensul susținerii și promovării unor sectoare de activitate vitale pentru buna funcționare a societății în întregul său, atunci când această intervenție se impune.

27. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 1.914/99/2016 și constată că dispozițiile art. 2 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 noiembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 719

din 20 noiembrie 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit
din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice. Excepția a fost ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 759/62/2016 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 626D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată. În acest sens amintește cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 201 din 7 aprilie 2016. De asemenea invocă jurisprudența instanței de contencios constituțional în care s-a statuat că situația diferită în care se află anumite persoane în funcție de jocul unor reglementări succesive nu reprezintă o discriminare în sensul art. 16 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 759/62/2016, **Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat, din oficiu, Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice.**

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal arată că prin dispozițiile de lege criticate s-a stabilit ca, în cazul

funcționarilor publici promovați, nivelul de salarizare în plată pentru funcțiile similare să fie cel corespunzător treptei 3 de salarizare utilizate în anul 2010. Stabilind astfel un prag se creează un tratament diferențiat între funcționarii publici promovați într-o anumită funcție și ceilalți funcționari aflați deja în funcția respectivă, pentru care legiuitorul nu a prevăzut un astfel de prag. Prin urmare, dispozițiile art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 contravin principiului egalității în fața legii, consacrat de art. 16 din Constituție, deoarece stabilesc că persoanele aflate în situații profesionale identice, dar care au fost încadrate pe funcția respectivă anterior introducerii acestui prag au indemnizații de încadrare diferite față de cei care au promovat și au fost încadrate pe funcția respectivă după introducerea acestui prag.

6. Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal arată că are cunoștință de faptul că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a mai analizat constituționalitatea dispozițiilor de lege criticate, dar apreciază că, la momentul actual, situația legislativă este diferită, având în vedere că reglementarea succesivă și necorelată din domeniul salarizării a condus în timp la diferențe salariale ce au determinat legiuitorul să intervină pentru înlăturarea inechităților. În acest scop a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, prin care s-a urmărit evitarea discriminărilor salariale între titularii funcțiilor publice salarizate potrivit Legii-cadru nr. 284/2010, cu consecința egalizării, la nivelul cel mai înalt în plată, a drepturilor salariale ale persoanelor aflate în situații similare în cadrul aceluiași ordonator de credite. Totodată, prin interpretarea dispozițiilor legale în materia salarizării cu respectarea principiilor constituționale, au fost pronunțate Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016, pronunțată de Curtea Constituțională.

7. Ca urmare a aplicării celor două decizii menționate, la acest moment se creează pentru funcționarii publici promovați conform art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 un tratament juridic diferit față de funcționarii publici aflați deja în funcția respectivă, ce beneficiază de nivelul maxim al salariului de bază pentru o funcție similară, tratament ce nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă. Dispozițiile de lege criticate lipsesc de sens și, practic, anulează voința legiuitorului și rațiunea esențială a pronunțării deciziilor invocate.

8. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și

Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

9. **Guvernul**, invocând cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 201 din 7 aprilie 2016, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului**, considerând că, în cauză, sunt invocate aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii, arată că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014 și aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: *„În cazul funcționarilor publici nou-încadrați sau promovați, nivelul de salarizare în plată pentru funcțiile similare este cel corespunzător treptei 3 de salarizare utilizate în anul 2010.”*

14. Curtea constată că dispozițiile de lege criticate au fost abrogate prin art. 44 pct. 11 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017. Având în vedere însă că aceste dispoziții sunt aplicabile în cauza în cadrul căreia a fost invocată excepția de neconstituționalitate, precum și cele reținute prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, în sensul că „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea urmează să analizeze constituționalitatea textului de lege cu care a fost sesizată.

15. Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal consideră că dispozițiile art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 sunt discriminatorii, contravenind prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 9 noiembrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, sintagma *salarizat la același nivel* are în vedere personalul din cadrul aparatului de lucru al Parlamentului, personalul din cadrul Consiliului Concurenței, al Curții de Conturi, precum și din cadrul celorlalte autorități și instituții publice enumerate de art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare; nivelul de salarizare ce va fi avut în vedere în interpretarea și aplicarea aceleiași norme este cel determinat prin aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice.”

17. Cu toate acestea, dispozițiile art. 4 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 11 decembrie 2015, au prevăzut, pentru anul 2016, o reglementare similară celei criticate pe calea excepției de neconstituționalitate: *„În cazul funcționarilor publici nou-încadrați sau promovați, nivelul de salarizare în plată pentru funcțiile similare este cel corespunzător treptei 3 de salarizare utilizate în anul 2010.”* Aceste dispoziții au fost abrogate însă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 9 iunie 2016. Odată cu abrogarea acestor dispoziții de lege, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 a completat prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 cu art. 31 care prevede că *„Prin excepție de la prevederile art. 1 alin. (1), începând cu luna august 2016, personalul plătit din fonduri publice care beneficiază de un quantum al salariilor de bază/indemnizațiilor de încadrare mai mic decât cel stabilit la nivel maxim pentru fiecare funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate, după caz, va fi salarizat la nivelul maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice respective, dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții.”*

18. Ulterior adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, Guvernul a adoptat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind

salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, pentru modificarea și completarea unor acte normative și pentru aplicarea unitară a dispozițiilor legale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 31 august 2016, prin care a modificat art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, acesta dobândind următorul conținut: „[...] începând cu luna august 2016, personalul plătit din fonduri publice care beneficiază de un quantum al salariilor de bază/indemnizațiilor de încadrare, aferent unui program normal al timpului de muncă, mai mic decât cel stabilit în plată la nivel maxim pentru fiecare funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în funcție sau în specialitate, după caz, va fi salarizat la nivelul maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice respective, dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții.” De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016 a completat art. 31 cu patru noi alineate, alineatele (11)—(14). În preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2016 se precizează că aceasta a fost emisă „ținând seama că, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, la determinarea nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice respective se iau în considerare doar drepturile salariale prevăzute în actele normative privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, întrucât personalul plătit din fonduri publice beneficiază de drepturile salariale prevăzute de actele normative privind salarizarea, fără a putea pretinde, în lipsa unor dispoziții legale, alte drepturi, hotărârile judecătorești pronunțate în soluționarea unor litigii și care produc doar efecte relative neputând fi avute în vedere la stabilirea nivelului de salarizare (maxim) pentru funcții similare; în lipsa unui temei legal expres, hotărârile judecătorești nu pot fi aplicate în mod generalizat, iar drepturile salariale recunoscute prin acestea profită exclusiv persoanelor care au avut calitatea de

parte în proces, dându-se astfel eficiență autorității de lucru judecat și obligativității hotărârilor judecătorești” și, de asemenea, „având în vedere faptul că la determinarea nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice respective se iau în considerare doar drepturile salariale prevăzute în actele normative privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, fără a putea pretinde, în lipsa unor dispoziții legale, alte drepturi, hotărârile judecătorești pronunțate în soluționarea unor litigii și care produc doar efecte relative (*inter partes*) nu pot fi avute în vedere la stabilirea nivelului de salarizare (maxim) pentru funcții similare”.

19. Prin Decizia nr. 794 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1029 din 21 decembrie 2016, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 31 alin. (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, potrivit căroră „În aplicarea prevederilor alin. (1), pentru stabilirea nivelului maxim al salariului de bază/indemnizației de încadrare din cadrul instituției sau autorității publice respective, se iau în considerare numai drepturile salariale prevăzute în actele normative privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice și nu se includ drepturile stabilite sau recunoscute prin hotărâri judecătorești.”

20. În concluzie, având în vedere toate aceste aspecte, Curtea apreciază că diferențele de salarizare existente la data sesizării sale, contrare legislației în vigoare la acea dată, dar și celor statuate în jurisprudența amintită a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale, cu efect definitiv și general obligatoriu, diferențe criticate de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal pe calea prezentei excepții de neconstituționalitate, relevă, în realitate, probleme de interpretare și aplicare a legii, care revin spre soluționare instanței de judecată și nu cad în competența instanței de contencios constituțional.

21. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, excepție ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 759/62/2016.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 noiembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 758

din 22 noiembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina-Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și a prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Ștefan Marius Gruia Vladimir Mocofănescu-Dumitrescu în Dosarul nr. 18.102/3/2017 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 380D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a depus la dosar note scrise, prin care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, apreciind că este vorba de o problemă de aplicare a legii. Pe fondul cauzei se arată că excepția este neîntemeiată, dat fiind faptul că ipoteza învederată de autorul excepției este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua lege nu putea fi decât imediat aplicabilă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Sentința civilă nr. 310 din 21 februarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 18.102/3/2017, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și a art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost ridicată de Ștefan Marius Gruia Vladimir Mocofănescu-Dumitrescu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii privind anularea în parte a unei decizii de compensare în puncte emisă de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului unic pct. 4, teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017, autorul acesteia formulează motive de neconstituționalitate extrinsecă, arătând că prevederea legală criticată încalcă principiul bicameralismului.** În acest sens invocă cele statuate de Curtea Constituțională în deciziile nr. 472 din 22 aprilie 2008, nr. 710 din 6 mai 2009, nr. 413 din 14 aprilie 2010, nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011 sau nr. 62 din 7 februarie 2017, arătând că, din examinarea comparativă a actului normativ criticat, în forma adoptată de Senat, respectiv, de Camera Deputaților, rezultă că aceasta din urmă a reconfigurat modalitatea de evaluare a despăgubirii acordate fostului proprietar, prin includerea unui criteriu suplimentar, respectiv raportarea despăgubirii la categoria de folosință a imobilului de la data preluării abuzive. De asemenea, din examinarea comparativă a celor două forme ale actului normativ criticat, rezultă configurații semnificativ diferite. Astfel, Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, a modificat substanțial obiectul de reglementare al

inițiativei legislative, de la prorogarea unor termene și a unor măsuri administrative premergătoare soluționării cererilor de restituire la modificarea și completarea Legii nr. 165/2013, îndepărtându-se de obiectivele urmărite de inițiator.

6. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 se susține că acestea încalcă principiul constituțional al egalității în drepturi, din perspectiva întinderii valorice a măsurilor reparatorii, între persoanele ale căror terenuri sunt încadrate în categoria terenurilor construibile, dar care se aflau în categoria de teren agricol, la data preluării, pe de o parte, și celelalte persoane îndreptățite la restituire și care beneficiază de măsuri reparatorii. În acest sens se susține că aceste două categorii de persoane se află în situații egale, însă tratamentul juridic instituit este diferențiat, fără o justificare rezonabilă. Astfel, prin aplicarea criteriului evaluării imobilului în funcție de categoria de folosință de la data preluării rezultă patru categorii de persoane îndreptățite, și anume: persoane îndreptățite la restituirea unui imobil încadrat în categoria de folosință teren construibil, atât la data preluării abuzive, cât și în prezent, și care poate fi restituit în natură, persoane îndreptățite la restituirea unui imobil încadrat în categoria de folosință teren construibil, atât la data preluării abuzive, cât și în prezent, dar care nu poate fi restituit în natură, persoane îndreptățite la restituirea unui imobil încadrat în categoria de folosință teren agricol la data preluării, dar construibil în prezent și care poate fi restituit în natură și, respectiv, persoane îndreptățite la restituirea unui imobil încadrat în categoria de folosință teren agricol la data preluării, dar construibil în prezent și care nu poate fi restituit în natură. Se mai susține că în acest mod, contrar jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu Hotărârea din 8 iulie 1996, pronunțată în *Cauza James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, cea de-a patra categorie de persoane îndreptățite la restituire nu beneficiază de o restituire rezonabilă, în raport cu valoarea bunului, prin aplicarea unei modalități diferite de despăgubire, diferită de cea aplicabilă procedurii exproprierii, prin aceea că măsurile reparatorii sunt acordate după trecerea unei perioade îndelungate de timp, de la data preluării abuzive a imobilului.

7. Invocând cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, în legătură cu sistemul de evaluare a imobilelor, se susține că prezenta critică de constituționalitate nu pune în discuție legitimitatea acordării măsurilor reparatorii sau regulile de evaluare, ci legitimitatea limitării măsurilor reparatorii, în cazul persoanelor îndreptățite la restituirea unui imobil încadrat în categoria de folosință teren agricol la data preluării, dar construibil în prezent, și care nu poate fi restituit în natură, în privința cărora actualul sistem de evaluare a imobilului afectează major despăgubirea obținută, fără o justificare obiectivă și rezonabilă.

8. Se mai susține că prin Decizia nr. 1.267 din 20 februarie 2014, rămasă irevocabilă, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a fost obligată la emiterea deciziei de compensare, cu evaluarea imobilului conform art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013. Se arată că circumstanțele prezentei cauze sunt diferite de cele reținute în deciziile Curții Constituționale nr. 714 din 9 decembrie 2014, nr. 715 din 9 decembrie 2014, nr. 328 din 30 aprilie 2015, nr. 662 din 15 octombrie 2015, nr. 885 din 15 decembrie 2015, nr. 805 din 24 noiembrie 2015 și nr. 843 din 10 decembrie 2015, în care instanța de judecată a stabilit în sarcina Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor o obligație de a face, respectiv de a realiza evaluarea. În prezenta cauză, instanța de judecată a indicat în mod expres criteriul de evaluare, respectiv prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013. Se susține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, *Cauza Străchinaru împotriva României* sau *Luca*

împotriva României, hotărârea judecătorească prin care autoritățile sunt obligate la restituire duce la nașterea unui „bun”, în sensul art. 1 cuprins în Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Așadar, se susține că criteriul suplimentar de evaluare a imobilelor, respectiv în funcție de categoria de folosință de la data preluării, prevăzut de textul de lege criticat, în forma modificată prin articolul unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 3⁴ din Legea nr. 111/2017, reprezintă o ingerință în exercitarea unui drept de proprietate, afectând dreptul la un proces echitabil, ca rezultat al unei aplicări retroactive a textului de lege criticat, care a intrat în vigoare ulterior pronunțării hotărârii judecătorești irevocabile, de obligare la emiterea deciziei de compensare.

9. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă**, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 3⁴ din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017, precum și ale art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

— Articolul unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 3⁴ din Legea nr. 111/2017: „4. **La articolul 1, după punctul 3 se introduc șapte noi puncte, punctele 3¹—3⁷, cu următorul cuprins:**

„3¹. **Articolul 11 se abrogă.**

3². **La articolul 17 alineatul (1), litera c) se abrogă.**

3³. **Articolul 20 se abrogă.**

3⁴. **La articolul 21, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:**

«(6) *Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului*

de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.»;

— Art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013: „(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.”

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 61 alin. (2) privind principiul bicameralismului. De asemenea sunt invocate dispozițiile art. 6 — Dreptul la un proces echitabil cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și art. 1 — Protecția proprietății cuprins în Primul Protocol adițional la aceeași Convenție.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia formulează critici de neconstituționalitate extrinsecă a prevederilor articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017, referitoare la modificarea prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, susținând că, din examinarea comparativă a actului normativ criticat, în forma adoptată de Senat, respectiv de Camera Deputaților, rezultă că aceasta din urmă a reconfigurat modalitatea de evaluare a despăgubirii acordate fostului proprietar, prin includerea unui criteriu suplimentar, respectiv raportarea despăgubirii la categoria de folosință a imobilului de la data preluării abuzive, iar cele două forme ale actului normativ criticat, respectiv forma adoptată de Senat, pe de o parte, și cea adoptată de Camera Deputaților, pe de altă parte, au configurații semnificativ diferite.

16. Analizând aceste susțineri, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011), Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ.

17. Cu toate acestea, prin Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 534 din 12 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 25 iulie 2017, paragraful 33, stabilind limitele principiului bicameralismului, Curtea a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect „deturnarea rolului de Camera de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să

modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge”. Sub aceste aspecte, „este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput”. În consecință, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, că art. 75 alin. (3) din Constituție, atunci când folosește sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută/ă în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Însă, în acest caz, Camera decizională nu poate modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.

18. În prezenta cauză, Curtea reține că, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016, Guvernul a depus, la data de 21 decembrie 2016, la Senat, ca primă Cameră sesizată, proiectul de Lege privind aprobarea acesteia, conținând articolul unic care prevedea aprobarea. Din analiza comparată a documentelor privind inițierea și desfășurarea procesului legislativ în cauză, respectiv a proiectului de lege depus de Guvern, reținem că forma adoptată de Senat, ca primă Cameră sesizată, și forma inițiatorului sunt identice, cuprinzând articolul unic prin care se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016. Pe parcursul procedurii legislative desfășurate la Senat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, precum și Comisia pentru administrație publică și organizarea teritoriului au analizat proiectul de lege în cauză și au adoptat, la data de 20 februarie 2017, un raport comun de admitere, cu amendamente, al acestuia. Astfel, așa cum rezultă din anexa la acest raport, printre amendamentele adoptate se numără și cel potrivit căruia, la art. I din legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016, după pct. 3 se introduce, între altele, și pct. 34, potrivit căruia: **„La articolul 21, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:**

«(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.»”

19. Însă, având în vedere depășirea termenului de 30 de zile de la depunerea proiectului de lege, în temeiul dispozițiilor art. 115 alin. (5) teza a treia din Constituție (potrivit căreia „Dacă în termen de cel mult 30 de zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență.”), proiectul de lege s-a considerat adoptat de Senat în forma inițială, fără dezbateri în Plen, la data de 20 februarie 2017. Așadar, atât în forma inițiatorului, Guvernul, cât și în forma considerată adoptată de

Senat, ca primă Cameră sesizată, legea cuprindea articolul unic prin care se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016. Întrucât, referitor la termenul de adoptare a aceleiași legi în Camera Deputaților, Cameră decizională, Constituția nu prevede un termen imperativ concret în care aceasta să se pronunțe, ci doar necesitatea pronunțării în procedură de urgență (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 45 din 4 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 15 aprilie 2014), urmând procedura parlamentară, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 25 aprilie 2017. În forma adoptată de Camera Deputaților, articolul unic prevede că se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016, cu o serie de modificări și completări, între care și cele cuprinse la pct. 4 al articolului unic, și care se referă exact la forma amendamentului dezbătut și admis la Senat, cuprins în raportul comun al comisiilor sesizate în fond, respectiv Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, precum și Comisia pentru administrație publică și organizarea teritoriului.

20. Așadar, aplicând considerentele de principiu rezultate din jurisprudența sa referitoare la criteriile esențiale ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru respectarea principiului bicameralismului, în procesul de adoptare a unei legi, Curtea reține că, deși există diferențe între formele adoptate de Senat și de Camera Deputaților, în esență, nu există deosebiri de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și nicio configurație semnificativ diferită. În aceste condiții, nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 61 alin. (2) din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

21. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinsecă, Curtea reține că autorul excepției susține, în esență, încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi, din perspectiva întinderii valorice a măsurilor reparatorii, între persoanele ale căror terenuri sunt încadrate în categoria terenurilor construibile, dar care se aflau în categoria de teren agricol, la data preluării, pe de o parte, și celelalte persoane îndreptățite la restituire și care beneficiază de măsuri reparatorii. De asemenea se mai susține că actualul sistem de evaluare a imobilului afectează major despăgubirea ce ar fi putut obținută, iar, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, hotărârea judecătorească prin care autoritățile sunt obligate la restituire duce la nașterea unui „bun”, în sensul art. 1 cuprins în Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest mod este încălcat și dreptul la un proces echitabil, ca rezultat al unei aplicări retroactive a textului de lege criticat, care a intrat în vigoare ulterior pronunțării hotărârii judecătorești irevocabile, de obligare la emiterea deciziei de compensare.

22. Analizând aceste susțineri, Curtea reține că, în privința constituționalității dispozițiilor din Legea nr. 165/2013, care instituie, pentru evaluarea imobilului ce constituie obiectul deciziei de compensare, metoda aplicării grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii, Curtea Constituțională are o bogată jurisprudență, care își menține valabilitatea și în cazul de față. Astfel, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea Constituțională, observând expunerea de motive a Legii nr. 165/2013, a arătat că acordarea de măsuri compensatorii pentru un imobil imposibil de restituit în natură, prin aplicarea, la evaluarea acestuia, a grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, așa cum dispune art. 21 alin. (6) din aceasta, reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele și recomandările exprimate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa în materia restituirii proprietăților. Astfel, Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către instanța europeană a Hotărârii-pilot din 12 octombrie

2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea Constituțională a mai reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere.

23. Totodată, Curtea Constituțională a remarcat jurisprudența Curții de la Strasbourg prin care aceasta a reamintit că imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei (nr. 1)*, paragraful 95 și următoarele].

Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege.

24. Tot astfel, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat — având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv — că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru remedierea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). În aceeași cauză, instanța de contencios al drepturilor omului a statuat (paragraful 128), de asemenea, că măsurile de amenajare a plății creanțelor datorate de stat în virtutea deciziilor judecătorești definitive, cum ar fi eşalonarea plății acestora, măsuri luate pentru apărarea echilibrului bugetar între cheltuielile și încasările publice, urmăreau un scop de utilitate publică și realizarea unui just echilibru între diferitele interese aflate în joc, prin respectarea mecanismului existent și prin grija pe care autoritățile au demonstrat-o în executarea acestuia (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 174 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016).

25. Mai mult, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragrafele 23 și 24, prin Legea nr. 165/2013, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, care să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând însă doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea

echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. Prin decizia menționată, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

26. Cele statuate în deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, care are ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, respectiv art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost completate prin art. 1 pct. 4 din Legea nr. 111/2017.

27. În ceea ce privește susținerile referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii civile, dat fiind faptul că, la data sesizării instanței de judecată, textul de lege criticat nu prevedea în mod expres că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face în considerare caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, însă pe parcursul soluționării cauzei textul de lege criticat a fost modificat prin art. 1 pct. 4 din Legea nr. 111/2017, Curtea reține că acestea nu sunt întemeiate. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că o lege nu este retroactivă atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004). Astfel, în prezenta cauză, nu poate fi vorba de retroactivitatea modificării Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii, în concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi.

28. Autorul excepției de neconstituționalitate mai susține și încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi, cu motivarea că instituie o discriminare între două categorii de

persoane care au aceleași drepturi, respectiv persoanele ale căror terenuri sunt încadrate în categoria terenurilor construibile, dar care se aflau în categoria de teren agricol, la data preluării, pe de o parte, și celelalte persoane îndreptățite la restituire și care beneficiază de măsuri reparatorii, prin aplicarea unui tratament juridic diferit.

29. În legătură cu aceste susțineri, Curtea reține că, în jurisprudența sa, aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la prezenta cauză, inegalitatea de tratament juridic nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit, respectiv *tempus regit actum* (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, paragraful 19).

30. Mai mult, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că respectarea principiului egalității în drepturi, stabilit prin prevederile art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică, în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, și nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011).

31. Prin urmare, având în vedere că cele reținute prin deciziile la care s-a făcut referire își mențin valabilitatea, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ștefan Marius Gruia Vladimir Mocofănescu-Dumitrescu în Dosarul nr. 18.102/3/2017 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și constată că dispozițiile articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 22 noiembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina-Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 817

din 11 decembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, excepție ridicată de Elena Abăcioaei, Elena Achilăritei și alții, prin Sindicatul „Impact” Botoșani, în Dosarul nr. 2.295/40/2015 al Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 3.404D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției, doamna Camelia Socianu, în calitate de consilier juridic al Sindicatului „Impact” Botoșani, cu delegație depusă la dosarul cauzei. Se constată lipsa celorlalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentatului autorilor excepției, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate. În acest sens susține că sunt încălcate dispozițiile art. 41 din Constituție, referitoare la dreptul tuturor salariaților la concediu de odihnă plătit, întrucât prin textul de lege criticat se impune obligația asistenților maternali de a petrece concediul de odihnă împreună cu copilul pe care îl au în îngrijire, acesta putând fi considerat obiect al muncii pe care o prestează.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, considerând că prevederile de lege ce formează obiectul acesteia nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate în motivarea criticii de neconstituționalitate. Precizează, totodată, că, prin Decizia nr. 25 din 26 noiembrie 2018, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că reglementarea criticată ține seama de interesul superior al copilului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 13 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.295/40/2015, **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**, excepție ridicată de Elena Abăcioaei, Elena Achilăritei și alții, prin Sindicatul „Impact” Botoșani, într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea unei cereri prin care

reclamanții au solicitat instanței să oblige Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani și Consiliul Județean Botoșani la plata unei despăgubiri reprezentând o indemnizație/compensație bănească aferentă zilelor de concediu de odihnă în care au avut copii în plasament egală cu cuantumul indemnizației de concediu de odihnă; obligarea Consiliului Județean Botoșani, în calitate de ordonator principal de credite, la alocarea acestor sume de bani; plata acestor sume retroactiv și obligarea părților la actualizarea sumelor cu coeficientii ratei inflației la data efectuării plății efective și a dobânzii legale, începând cu data introducerii acțiunii și până la data plății efective, precum și obligarea părții la plata cheltuielilor de judecată.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că prin art. 41 alin. (2) din Constituție este consacrat dreptul salariatului la repaus săptămânal și la concediu de odihnă plătit. Or, obligarea categoriei profesionale a asistenților maternali la a desfășura activitate în timpul concediului de odihnă reprezintă o încălcare a dreptului fundamental la un concediu de odihnă plătit. Autorii excepției invocă prevederile art. 149 din Codul muncii, potrivit cărora *„Salariații este obligat să efectueze în natură concediul de odihnă în perioada în care a fost programat, cu excepția situațiilor expres prevăzute de lege sau atunci când, din motive obiective, concediul nu poate fi efectuat”*. Arată că efectuarea concediului *„în natură”* se poate realiza doar prin lipsa obiectului muncii, or, în cazul acestei categorii profesionale, copiii dați în plasament reprezintă obiectul muncii. Consideră că această categorie profesională este discriminată față de ceilalți angajați, indiferent de angajator, deoarece toți salariații au dreptul la refacerea capacității de muncă în perioada concediului de odihnă, doar asistenții maternali profesioniști fiind obligați să asigure continuarea activității. Practic, acești salariați nu beneficiază de timp pentru refacerea capacității de muncă.

7. **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă** apreciază că prevederile criticate nu contravin dispozițiilor din Legea fundamentală indicate de autorii excepției.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În argumentarea acestui punct de vedere, în esență, invocă cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție prin deciziile nr. 3.652 din 23 iunie 2011 și nr. 4.185 din 20 septembrie 2011, pronunțate de Secția de contencios administrativ și fiscal, referitor la legalitatea prevederilor art. 10 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist — care sunt reproduse fidel de textul criticat în cauza de față —, în sensul că exercitarea dreptului asistenților maternali la concediul legal de odihnă anual plătit nu este nici înlăturat, nici limitat.

10. **Avocatul Poporului** consideră că nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate formulate, arătând că art. 2 din Legea nr. 272/2004 consacră prioritatea principiului interesului superior al copilului, care se circumscrie dreptului acestuia la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viață de familie. Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai săi, precum și oricăror persoane cărora acesta le-a fost plasat în mod legal. Prin urmare, raporturile de muncă născute în temeiul contractului individual de muncă încheiat cu asistenței maternali au ca principal scop protejarea interesului copilului dat în plasament asistenților maternali profesioniști, astfel încât ocrotirea de care trebuie să beneficieze minorul încredințat în plasament trebuie să subziste chiar și în perioada concediului de odihnă al asistenților maternali.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorilor excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, care au următorul conținut normativ: *„Activitatea persoanei atestate ca asistent maternal, în condițiile legii, se desfășoară în baza unui contract cu caracter special, aferent protecției copilului, încheiat cu direcția sau cu un organism privat acreditat, care are următoarele elemente caracteristice: (...) d) în perioada efectuării concediului legal de odihnă asigură continuitatea activității desfășurate, cu excepția cazului în care separarea, în această perioadă, de copilul aflat în plasament în familia sa este autorizată de direcție”*.

14. În opinia autorilor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 41 alin. (2) referitoare la dreptul la concediu de odihnă plătit.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul de lege supus controlului de constituționalitate nu neagă dreptul asistentului maternal la concediu de odihnă, ci instituie o modalitate particulară de exercitare a acestuia, adaptată naturii deosebite a contractului în baza căruia această categorie profesională își desfășoară activitatea. Caracterul special al contractului, subliniat chiar în prevederile de lege criticate, este dat de împrejurarea că acesta este *„aferent protecției copilului”*. Ca atare, acesta se execută în coordonate diferite de cele comune contractelor guvernate de Codul muncii, fiind astfel reglementat încât să răspundă într-o măsură cât mai înaltă interesului superior al copilului, deziderat stabilit potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, cu modificările și completările ulterioare, și care, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din aceeași lege, *„se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viață de familie”*. O regulă esențială referitoare la acest aspect se desprinde din prevederile alin. (3) al aceluiași articol, care statuează că *„principiul interesului superior al copilului este*

impus inclusiv în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului, altor reprezentanți legali ai săi, precum și oricăror persoane cărora acesta le-a fost plasat în mod legal”.

16. Relevanță pentru soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate prezintă și faptul că, suplimentar față de maniera diferită de efectuare a concediului de odihnă, art. 122 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 stabilește și alte caracteristici ce conferă o natură specială contractului în baza căruia se desfășoară activitatea persoanei atestate ca asistent maternal. Astfel, de exemplu, potrivit lit. b) și c) din articolul menționat, programul de lucru este impus de nevoile copiilor, iar planificarea timpului liber se face în funcție de programul familiei și al copiilor aflați în plasament.

17. Curtea observă că, în sensul Legii nr. 272/2004, asistenții maternali care asigură creșterea și îngrijirea copilului constituie *familia substitutivă* a acestuia, potrivit art. 4 lit. d). Această terminologie accentuează relația de un tip cu totul special pe care legea o preconizează a se stabili între asistentul maternal și copil, care exclude posibilitatea considerării copilului ca obiect al muncii asistentului maternal, în înțelesul comun al termenului.

18. Având în vedere cele arătate, Curtea apreciază că nu poate reține critica potrivit căreia obligarea categoriei profesionale a asistenților maternali la a desfășura activitate în timpul concediului de odihnă reprezintă o încălcare a dreptului la concediu de odihnă plătit. Textul de lege criticat prevede, de altfel, în teza a doua, și alternativa efectuării concediului de odihnă în absența copilului aflat în plasament, dacă separarea, pentru această perioadă, este autorizată de direcția generală de asistență socială și protecția copilului. Prin urmare, legiuitorul a oferit și posibilitatea refacerii capacității de muncă a asistenților maternali prin întreruperea temporară, pe durata concediului, a activității specifice care implică prezența copilului, dacă această variantă este încuviințată de autoritatea competentă, care va încredința îngrijirea copilului pe acest interval de timp unui alt asistent maternal.

19. Autorii prezentei excepții au solicitat instanței de judecată în fața căreia au ridicat-o obligarea direcției generale de asistență socială și protecția copilului la plata, suplimentar față de indemnizația de concediu, a unei despăgubiri egale cu această indemnizație, în compensație pentru prejudiciul suferit prin neefectuarea în natură a concediului de odihnă. Aceasta este o problemă de interpretare și aplicare a legii civile și a legislației muncii la litigiul în cadrul căruia a fost ridicată excepția, care ține exclusiv de competența instanței *a quo* și pe care aceasta o va soluționa ținând seama de implicațiile concrete ale acestui tip special de contract, care presupune continuarea activității inclusiv în timpul concediului legal de odihnă, ceea ce echivalează cu prestarea muncii în această perioadă. De altfel, ulterior sesizării Curții Constituționale, prin Decizia nr. 25 din 26 noiembrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat un recurs în interesul legii prin care a statuat că dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist și cele ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu derogă de la regula privind obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, reglementată de art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situația în care asistentul maternal profesionist asigură continuitatea activității de creștere, îngrijire și educare a copiilor în perioada respectivă, acesta nefiind îndreptățit la plata unei despăgubiri echivalente cu indemnizația de concediu.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit.A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Elena Abăcioaei, Elena Achilăriței și alții, prin Sindicatul „Impact” Botoșani, în Dosarul nr. 2.295/40/2015 al Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și constată că prevederile art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 11 decembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind recunoașterea Fundației Româno-Germane de Pregătire și Perfecționare Profesională Vladimirescu — Arad ca fiind de utilitate publică

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 39 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se recunoaște Fundația Româno-Germană de Pregătire și Perfecționare Profesională Vladimirescu — Arad, persoană juridică română de drept privat, fără scop lucrativ, cu sediul în comuna Vladimirescu, Strada Gării nr. 59, județul Arad, ca fiind de utilitate publică.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul muncii și justiției sociale,
Marius-Constantin Budăi
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 5 martie 2019.
Nr. 124.

ACTE ALE CORPULUI EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN ROMÂNIA

CORPUL EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN ROMÂNIA
CONSILIUL SUPERIOR

HOTĂRÂRE

**privind prelungirea perioadei de valabilitate a vizei aferente
anului 2018 până la data de 31 martie 2019**

În temeiul:

— art. 44 din Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 1 alin. (1) și (4) din Metodologia de acordare a vizei anuale pentru exercitarea profesiei de expert contabil și contabil autorizat, aprobată prin Hotărârea Conferinței naționale extraordinare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România nr. 17/78 din data de 9 ianuarie 2017*);

— art. 8 alin. (3) din Sistemul de cotizații din cadrul Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, aprobat prin Hotărârea Conferinței naționale extraordinare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România nr. 17/78 din data de 9 ianuarie 2017;

— art. 15 din Hotărârea Conferinței naționale a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România nr. 18/81 din 14 aprilie 2018**),

Consiliul superior al Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România adoptă următoarea hotărâre:

Art. 1. — Se prelungeste perioada de valabilitate a vizei aferente anului 2018 până la data de 31 martie 2019, exclusiv pentru membrii care au depus rapoartele de activitate anuale, aferente anului 2018, și au îndeplinit integral obligațiile față de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. — Organele alese și executive vor duce la îndeplinire dispozițiile prezentei hotărâri.

Președintele Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România,
Robert-Aurelian Șova

București, 28 februarie 2019.

Nr. 19/511.

*) Hotărârea Conferinței naționale extraordinare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România nr. 17/78 din data de 9 ianuarie 2017 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**) Hotărârea Conferinței naționale a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România nr. 18/81 din 14 aprilie 2018 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 220787